

Heerlen

Kenmerk

Datum

13 april 2022

Q&A situatie Oekraïne n.a.v. inval Russische Federatie

Algemeen

Waar kan ik informatie vinden over de situatie in Oekraïne?

Meer informatie over de Russische inval in Oekraïne, antwoorden op veel gestelde vragen en praktische informatie voor Nederlanders in Oekraïne vindt u op de [website van de Rijksoverheid](#).

Waar kan ik informatie vinden over reizen van Oekraïne naar Nederland?

Op de website Nederland Wereldwijd staan [veelgestelde vragen over reizen van Oekraïne naar Nederland](#). Reizen naar Oekraïne is niet veilig.

Waar kan ik informatie vinden over mijn verblijf in Nederland, visa en aanvragen?

Op de website van de Immigratie en Naturalisatiedienst staat [actuele informatie](#) over de gevolgen voor verblijf en aanvragen voor mensen die uit Oekraïne komen.

Waar kan ik informatie vinden over particuliere opvang van Oekraïners?

De Rijksoverheid heeft een Handreiking Particuliere Opvang Oekraïners gepubliceerd: [Handreiking Particuliere Opvang Oekraïners \(POO\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#). In deze handreiking vinden particulieren informatie over hoe een opvangplek aan te bieden, waar ze op moeten letten en welke voorzieningen voor de vluchtelingen beschikbaar zijn, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs. De handreiking is opgesteld door de Rijksoverheid, in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Rode Kruis, VluchtelingenWerk Nederland, het Leger des Heils en TakeCareBnB. Deze laatste vier partijen vormen samen met NLvoorelkaar een Consortium. De Rijksoverheid werkt op landelijk niveau samen met het Consortium om de opvang door particulieren te begeleiden.

Waar kan ik informatie vinden over de opvang, hulpaanbod en -vragen van Oekraïners en andere vluchtelingen?

Op de [website van Vluchtelingenwerk](#) leest u de meest recente informatie over de mogelijkheden die er zijn om, op welke wijze dan ook, de vluchtelingen uit Oekraïne te helpen. Op dit platform kan iedereen terecht die Oekraïners en andere vluchtelingen in Nederland wil steunen. Ook is hier actuele informatie te vinden over de opvang van Oekraïners. [Takecarebnb](#) is een organisatie die gastgezinnen zoekt en begeleidt. Op hun website vindt u informatie over het

opvangen van vluchtelingen, wat hierbij komt kijken en hoe u zich aan kunt melden.

Waar kunnen mensen die vanuit Oekraïne gevlucht zijn informatie vinden?

Op [RefugeeHelp](#) kunnen mensen in het Oekraïens, Russisch, Engels en Nederlands veel informatie vinden.

Mensen die vanuit Oekraïne naar Nederland gevlucht zijn en hulp nodig hebben, kunnen ook via een WhatsApp-hulplijn terecht bij het Rode Kruis. Het telefoonnummer is 06 48 15 80 53. Mensen kunnen hun vragen stellen in het Oekraïens en Engels en krijgen in de taal waarin ze een bericht sturen antwoord.

Via het telefoonnummer 070 4455888 is de informatielijn voor mensen die vragen hebben in het Nederlands. Zowel hulpvragers als hulp aanbieders kunnen daar terecht. De telefonische informatielijn voor Nederlandstaligen, waarbij mensen "hulp kunnen vragen of bieden", zal op werkdagen tussen 9.00 uur en 21.00 uur bereikbaar zijn.

Hoe wordt lokaal de vraag en aanbod aan initiatieven bij elkaar gebracht?

Op het lokaal platform van NLvoorelkaar kunnen alle hulpacties worden verzameld en vraag en aanbod bij elkaar komen. Mensen kunnen terecht op de [website van NLvoorelkaar](#). Het platform kan gratis gebruikt worden door maatschappelijk organisaties op zoek naar vrijwilligers, door particulieren op zoek naar hulp én door vrijwilligers of mensen die mee willen doen met een inzamelactie. Het platform is beschikbaar in het Nederlands en Engels en kan gratis worden gebruikt zo lang als het nodig is.

Taal

Hoe kan ik communiceren met vluchtelingen uit Oekraïne zonder de taal te kennen?

Samen kunnen praten zonder de taal te kennen, kan aan de hand van iconen. Er zijn communicatiekaarten beschikbaar, ook voor kinderen via de [website van Touchtotell](#).

Ook het COA heeft een compleet pakket aan iconen in een [WeTransfer-bestand](#).

Rechten vluchtelingen

Welke rechten hebben Oekraïense vluchtelingen?

De Europese Unie is bezig met een noodregeling. Daarmee krijgen Oekraïners automatisch een tijdelijke verblijfsvergunning van minstens een jaar. Met de speciale status kunnen vluchtelingen ook gaan werken in ons land. Ook krijgen

zij dan recht op toegang tot huisvesting, uitkeringen, onderwijs en zorg. Dat krijgen ze momenteel alleen als ze de klassieke asielprocedure doorlopen.

[Vanwege de Russische inval in Oekraïne zal de Immigratie- en Naturalisatiedienst \(IND\) de komende zes maanden geen beslissingen nemen op asielaanvragen van personen met de Oekraïense nationaliteit.](#)

Komt er een speciale regeling voor deze groep vluchtelingen?

Er is inmiddels een Europese richtlijn tijdelijke bescherming. De betreffende richtlijn gaat over een uitzonderlijke procedure om tijdelijke bescherming te bieden aan ontheemden die vluchten voor oorlog en geweld. De tijdelijke bescherming duurt in beginsel één jaar. Daarna kan de tijdelijke bescherming nog twee keer met zes maanden en vervolgens nog eenmaal met een jaar worden verlengd. De geboden bescherming onder de richtlijn betekent niet automatisch dat iemand een asielstatus krijgt, al staat het de betrokkene te allen tijde vrij om een asielaanvraag te doen. Personen die tijdelijke bescherming genieten hebben rechten die veelal overeenkomen met de rechten die asielzoekers op grond van de Opvangrichtlijn ontvangen. Voor meer informatie, bezoek de [website van Europa Decentraal](#).

Mogen Oekraïense vluchtelingen direct werken in Nederland?

Vanaf 1 april mogen vluchtelingen in loondienst werken. Dit geldt voor vluchtelingen die onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie vallen. De werkgever heeft dan geen tewerkstellingsvergunning nodig. De werkgever moet wel een [melding maken bij UWV](#).

De kamer van Koophandel heeft informatie op de website geplaatst in dit kader: [Werk bieden aan Oekraïense vluchtelingen \(kvk.nl\)](#). Hier staat ook informatie voor werkgevers.

Opvang vluchtelingen

Hoe lang kunnen gevluchte mensen in Nederland blijven?

Oekraïense vluchtelingen mogen in principe negentig dagen in Nederland verblijven en kunnen vrij reizen. Een asielaanvraag is geen voorwaarde voor een legaal kortdurend verblijf (drie maanden) in Nederland. Ze hoeven zich dus niet te melden. Het kabinet heeft verder al laten weten dat het de periode van negentig dagen waarschijnlijk wil verlengen, als het conflict tussen Rusland en Oekraïne zich langer voortsleept.

Waar kunnen gevluchte mensen naar toe?

Vooralsnog worden veel Oekraïners opgevangen in de directe buurlanden van Oekraïne waar ze veelal verblijven bij familie en vrienden. Vanaf 10 maart is er in Zuid-Limburg een crisisnoodopvang, waar mensen naar toe kunnen. Van daaruit kunnen vluchtelingen verder een plek krijgen binnen opvanglocaties in verschillende gemeenten in onze regio. Oekraïners die zich melden bij de gemeente Heerlen, geen verblijfplaats hebben bij kennissen, vrienden of familie en dus hulp nodig hebben, worden in eerste instantie doorverwezen naar de

doorstroomlocatie. Hier vindt de eerste inventarisatie van de hulpvraag plaats, waarna er gericht hulp geboden kan worden.

Vanaf 19 april is sporthal Glanerbrook aan de Kummenaedestraat in Sittard-Geleen dé doorstroomlocatie voor Oekraïense vluchtelingen in de regio Zuid-Limburg. De sporthal is hier al helemaal voor ingericht omdat deze nu dienstdoet als extra doorstroomlocatie. In Glanerbrook kunnen 300 vluchtelingen korte tijd blijven tot ze terechtkunnen in noodopvanglocaties voor langere tijd. Het MECC is vanaf 19 april niet meer beschikbaar voor de opvang van vluchtelingen.

Hoe kunnen Oekraïense vluchtelingen naar de doorstroomlocatie komen?

We zien veel mensen met eigen vervoer. [Maar om de doorstroomlocatie te bereiken, kunnen zij ook gebruik maken van het openbaar vervoer dat voor Oekraïense vluchtelingen gratis is.](#) Voor zover bekend hebben alle vervoersbedrijven dat besloten.

Hoeveel vluchtelingen zijn er momenteel in Nederland/ Heerlen?

Hier is geen exact beeld van te geven, omdat dit dagelijks wijzigt en nog een groot deel van Oekraïense vluchtelingen zich nog niet heeft kunnen laten registreren. Duidelijk is wel dat er meerdere mensen, ook in Heerlen, zijn gearriveerd uit Oekraïne.

Hoe worden vluchtelingen in Nederland opgevangen?

Organisaties zoals Rode Kruis, Vluchtelingenwerk en Leger des Heils hebben hulp aangeboden. Daarnaast zien we veel hartverwarmende initiatieven opkomen. Op dit moment wordt in kaart gebracht hoe die hulp in Nederland er precies uitziet en een landelijk beeld gevormd waar vluchtelingen terecht kunnen. De Koninklijke Marechaussee zal mensen die onderdak nodig hebben bij de grens doorverwijzen naar de beschikbare locaties. Vanaf 10 maart is er in Zuid-Limburg een doorstroomlocatie, waar mensen naar toe kunnen. Hier vindt de eerste inventarisatie van de hulpvraag plaats, waarna er gericht hulp geboden kan worden. Van daaruit kunnen vluchtelingen verder een plek krijgen binnen noodopvanglocaties in Zuid-Limburg.

Mag ik ook vluchtelingen uit Oekraïne opvangen?

Ja, dat mag. Particuliere opvanglocaties kunnen worden aangemeld bij [Takecarebnb, zij bemiddelen tussen vluchtelingen en gastgezinnen.](#) Een vluchteling kan zich hier ook zelf aanmelden.

Oekraïense vluchtelingen mogen, in tegenstelling tot andere vluchtelingen, zonder visum legaal in Nederland blijven. Het is daarom voor de meeste Oekraïners niet nodig om asiel aan te vragen.

Kunnen gemeenten woningen huren voor Oekraïense vluchtelingen?

Gemeenten hebben op dit moment geen actieve rol in het zoeken naar reguliere woningen voor Oekraïense vluchtelingen. Het staat de vluchtelingen wel vrij om zelf een woning te huren als zij dit kunnen betalen.

Ondersteuning bij opvang vluchtelingen

Ik heb vluchtelingen in huis genomen, kan ik daarbij (financieel) worden ondersteund?

Gasthuishoudens ontvangen geen vergoeding van de overheid. Voor meer informatie: [Werk en inkomen voor vluchtelingen uit Oekraïne | Opvang vluchtelingen uit Oekraïne | Rijksoverheid.nl](#). Particulieren die opvang (willen) aanbieden, en daar vragen over hebben, kunnen terecht op [takecarebnb.org](#).

Heeft het gevolgen voor mijn uitkering als ik vluchtelingen uit Oekraïne opvang?

Het uitgangspunt is dat het tijdelijke verblijf van een gast geen gevolgen heeft voor de hoogte van een bijstandsuitkering, de uitkering van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) of het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Als u een uitkering ontvangt dient u dit wel bij de gemeente of de Sociale Verzekeringsbank (SVB) te melden dat u een vluchteling tijdelijk in huis heeft.

- Als u een bijstandsuitkering ontvangt, moet u in lijn met de inlichtingenplicht melden dat er een gast uit Oekraïne bij u in huis woont.
- De kostendelersnorm wordt het eerste half jaar niet toegepast bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.
De kostendelersnorm betekent dat als u een woning deelt met meer volwassenen, uw eventuele bijstandsuitkering daarop wordt aangepast. Hoe meer personen van 21 jaar of ouder in uw woning, hoe lager uw bijstandsuitkering.
- Als u een onkostenvergoeding afspreekt met uw gast, meld dit dan aan de gemeente.

Hoe kunnen we zorgen dat gevluchte mensen alert zijn op hun eigen veiligheid?

Vanwege de oorlog in Oekraïne zijn vrouwen, kinderen en mannen op de vlucht. Zij zijn kwetsbaar om slachtoffer van mensenhandel en uitbuiting te worden. Veel mensen bieden hulp. Mensen kunnen gewezen worden op de belangrijkste punten met behulp van een folder hierover in drie talen, via de [website van CoMensha](#).

Zorg voor vluchtelingen, kinderen en dieren

Hoe zijn mensen verzekerd voor ziektekosten in Nederland?

Op de [website van het Verbond van Verzekeraars](#) staat veel informatie over verzekeren in relatie tot Oekraïne. De informatie is ook in het [Engels](#) beschikbaar.

Meer informatie over zorg en zorgkosten voor Oekraïners die door de situatie in Oekraïne in Nederland verblijven:

- <https://www.zorgverzekeringslijn.nl/ukrainian/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/russische-inval-in-oekraïne/veelgestelde-vragen-rusland-en-oekraïne>
- <https://www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/regeling-onverzekerden>

Kunnen mensen naar het ziekenhuis als dat nodig is?

Op de [website van de Zorgverzekeringslijn](#) staan vragen en antwoorden m.b.t. het verlenen van zorg en de zorgverzekering. De informatie is beschikbaar in het Oekraïens, Russisch, Engels en Nederlands en wordt regelmatig bijgewerkt, i.o.m. ministerie van VWS.

Wanneer er vragen zijn die niet op de website staan: Zorgverzekeringslijn 0800-64 64 644 (gratis) of vanuit het buitenland +31 88 900 6960, info@zorgverzekeringslijn.nl.

Kunnen vluchtelingen uit Oekraïne een coronatest/vaccinatie krijgen?

Oekraïense vluchtelingen komen, net als alle vluchtelingen uit andere landen, in aanmerking voor een COVID-19 vaccinatie. Vluchtelingen kunnen zonder afspraak terecht voor de COVID-19-basisserie en de boosterprik op alle vaccinatielocaties van de GGD Zuid Limburg. Hiervoor is geen BSN-nummer nodig. Bekijk [de website van de GGD Zuid Limburg](#) voor de locaties.

Zijn vluchtelingen uit Oekraïne gevaccineerd tegen covid-19?

35% van de Oekraïense burgers heeft de basisvaccinaties gehad. Minder dan 2% heeft een boostervaccinatie gehad. Alle vluchtelingen vanuit Oekraïne worden daarom zo spoedig en laagdrempelig mogelijk in de gelegenheid gesteld om zich tegen COVID-19 te laten vaccineren: vluchtelingen kunnen zonder afspraak terecht op alle vaccinatielocaties van de GGD Zuid-Limburg. Het is met name belangrijk om kwetsbare personen (ouderen, mensen met onderliggend lijden) hiervoor te motiveren. Oekraïners die zich inschrijven bij een gemeente zullen door het RIVM een (veeg)brief ontvangen met een oproep.

NB: er is een Oekraïense vertaling van de gezondheidsverklaring en informatie op Rijksoverheid is ook in het Oekraïens beschikbaar. Het Oekraïense vaccinatiebewijs (QR-code) is eveneens geldig in Nederland.

Krijgen mensen leefgeld?

Ja, vluchtelingen uit Oekraïne kunnen leefgeld ontvangen. Voor meer informatie: [Werk en inkomen voor vluchtelingen uit Oekraïne | Opvang vluchtelingen uit Oekraïne | Rijksoverheid.nl](#).

Kunnen de kinderen naar school als ze hier worden opgevangen?

Oekraïense vluchtelingen krijgen een speciale status waarmee ze voorlopig in Nederland kunnen blijven (voor info [klik hier](#)). Met deze status hebben zij ook recht op zorg, inclusief de Jeugdgezondheidszorg. Kinderen hebben ook recht op onderwijs.

Hoe kunnen alleenstaande kinderen worden opgevangen?

Op de website van [UNICEF voor Onbegeleide kinderen uit Oekraïne](#) staat actuele informatie over waar onbegeleide kinderen moeten worden geregistreerd, aangemeld en opgevangen en welke instantie waarvoor verantwoordelijk is.

Hoe krijgen mensen informatie over mensen die ze kwijt zijn, of vermiste familieleden?

Het Rode Kruis kan daarbij helpen, lees daarvoor meer informatie op hun [website](#).

Wat te doen als vluchtelingen uit Oekraïne hulp nodig hebben voor hun huisdier?

Neem contact op met [Hulp voor dieren uit Oekraïne](#) (telefoonnummer 088-8113333). Via deze stichting kun je de contactgegevens krijgen van de dichtstbijzijnde aangesloten dierenarts. Deze kan kosten tot € 250,- declareren bij de stichting per dier voor onder andere vaccinaties, chip en dierenpaspoort. De aangesloten dierenarts weet zelf hoe hij moet declareren. Indien nodig hebben ze ook dierenambulances achter de hand om dieren naar de dierenarts te vervoeren.

Registratie

Is het nodig om mensen naar een doorstroom-/ opvanglocatie te verwijzen?

Het is niet noodzakelijk om Oekraïense vluchtelingen op te vangen in een (crisis)noodopvang. Als Oekraïense vluchtelingen een verblijfplek hebben en geen hulp nodig hebben, hoeven zij niet te worden verwezen naar een crisisnoodopvang / doorstroomlocatie. Oekraïense vluchtelingen kunnen ook worden opgevangen door particulieren. Het is wel wenselijk dat deze personen worden ingeschreven in de BRP.

Kunnen mensen zich inschrijven in Heerlen?

Mensen die op eigen gelegenheid in Nederland verblijven, bijvoorbeeld bij vrienden, familieleden of particulieren, kunnen zich inschrijven bij de gemeente. Daarvoor kan een afspraak worden gemaakt bij Burgerzaken.

Hoe moeten vluchtelingen uit Oekraïne worden ingeschreven in BRP?

Veel mensen die uit Oekraïne die zijn gevlucht, melden zich bij gemeenten. De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens heeft omschreven hoe de inschrijving van deze mensen in de Basisregistratie Personen (BRP) moet en hoe gemeenten daarmee om kunnen gaan. Deze informatie wordt continue geüpdatet op de [website van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens](#).

Goede doelen/inzameling/steun

Ik wil een kamer aanbieden aan een vluchteling, vrijwilligerswerk doen of spullen verzamelen. Waar kan ik met mijn aanbod terecht?

Als u een logeerplek wil aanbieden, neem dan contact op met [Takecarebnb](#). Deze organisatie bemiddelt tussen vluchtelingen en gastgezinnen. Op hun site vindt u informatie over het opvangen van vluchtelingen, wat hierbij komt kijken en hoe u zich aan kunt melden.

Hoe kan ik helpen?

Helpen van Oekraïense vluchtelingen kan op verschillende manieren. Kijk op de [website van Vluchtelingenwerk Nederland](#) naar de mogelijkheden. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het doneren van spullen of geld, het aanbieden van onderdak of het doen van vrijwilligerswerk.

Ook kunt u zich melden bij het Nederlandse Rode Kruis en u [aanmelden voor Ready2Help](#).

Wie de Oekraïners in het land zelf wil helpen, kan dat op dit moment het beste doen door geld over te maken. Vanuit het Rode Kruis in Oekraïne en de omliggende landen is aangegeven dat er vooral vraag is naar financiële middelen om voedsel, water en medicijnen te kunnen kopen. Financieel steunen kan o.a. via gironummer 5125 van het Rode Kruis en via gironummer 999 dat geopend is door de Stichting Vluchteling. Zie ook de veelgestelde vragen over de hulp die het Rode Kruis biedt, ook de [website van het Rode Kruis](#).

Slachtoffers

Ik ben zelf betrokken bij de situatie in Oekraïne en ben op zoek naar een luisterend oor.

Slachtofferhulp Nederland biedt hulp bij rampen en calamiteiten, zo ook voor de getroffen van de situatie in Oekraïne. Wilt u uw verhaal kwijt, bent u op zoek naar een luisterend oor, maatschappelijke bijstand of advies, kijk dan op [de website van Slachtofferhulp](#).

Wat voor gevolgen heeft de situatie in Oekraïne voor mij?

We beseffen we dat de situatie in Oekraïne en de economische sancties die aan Rusland zijn opgelegd, ook de inwoners van onze gemeente kunnen gaan raken. Deze oorlog op Europees grondgebied roept veel emoties op bij mensen. De grove aantasting van de internationale rechtsorde in Oekraïne door Rusland raakt ons allemaal. Het is een ernstige aanval op vrijheid, democratie en mensenrechten in de wereld.

Wat de gevolgen precies zijn voor ons, is afhankelijk van de verdere ontwikkelingen. Maar, bepaalde zaken zijn nu al te merken, bijvoorbeeld de hoge benzine- en gasprijen. Ook de gemeente Heerlen volgt de ontwikkelingen alert, staat waar nodig in contact met de Rijksoverheid en de Veiligheidsregio. Indien nodig zullen wij uiteraard onze burgers informeren of waarschuwen.

Veiligheid in Nederland

Zijn er signalen dat Nederland doelwit is van cyberaanvallen?

[De Nederlandse overheid houdt de situatie rond digitale veiligheid nauwlettend in de gaten](#). De Informatiebeveiligingsdienst IBD staat in nauw contact met het Nationaal Cyber Security Centrum. Het conflict in Oekraïne heeft ook kenmerken van een cyberoorlog. Organisaties kunnen hiermee te maken krijgen, wanneer hun systemen doelwit worden.